

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kotitaloustyön väliaikaisesta verotuesta annetun lain 10 ja 12 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että kotitaloustyön väliaikaisesta verotuesta annetun lain voimassaoloaikaa jatketaan vuodella vuoden 2000 loppuun. Lisäksi ehdotetaan, että vähennyksen voisi saada myös niiden kustannusten perusteella, jotka on maksettu kokeiluajan päättymisen jälkeen, jos työ on tehty

kokeiluaikana.

Esitys liittyy valtion vuoden 2000 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2000 alusta.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Suomessa alkoi kahden mallin mukainen kotitaloustyön tukikokeilu lokakuun alussa 1997. Voimassa olevien lakien mukaan kokeilu päättyisi vuoden 1999 lopussa. Etelä-Suomen, Oulun ja Lapin läänien alueilla kotitalous voi saada kotitaloustyön väliaikaisesta verotuesta annetun lain (728/1997) perusteella verovähennyksen. Itä- ja Länsi-Suomen lääneissä tuki myönnetään kotitaloustyön väliaikaisesta tukijärjestelmästä annetun lain (839/1997) perusteella kotitaloustyötä myyvälle yritykselle.

Kokeilun tarkoituksena on parantaa kotitalouksien työllistämismahdollisuuksia ja sitä kautta vähentää työttömyyttä. Lisäksi tavoitteena on vähentää pimeän työn tekemistä kotitalouksissa. Niin ikään tavoitteena on edistää omatoimista hoivatoimintaa ja samalla kannustaa pienyritystoimintaan.

Verovähennyksen verovelvollinen voi saada yksityisen kotitalous-, hoiva- ja hoitotyön sekä asunnon kunnossapito- tai perusparannustyön perusteella. Verovähennys myönnetään valtion tuloverosta. Vähennykseen oikeuttava työ on tehtävä kokeilulääneissä sijaitsevassa verovelvollisen asunnossa tai vapaa-ajanasunnossa. Tarkoituksena ei ole tukea samaa työtä usealla valtion myöntämällä tuella. Tämän vuoksi laissa on lueteltu ne

tuet, jotka samaan työhön kohdistuneina esittävät kotitalousvähennyksen myöntämisen.

Kotitalousvähennyksen voi saada joko pakollisten sosiaaliturvamaksujen perusteella tai ennakoperintärekisteriin merkitylle maksetun työkorvauksen perusteella. Kotitalousvähennyksenä voi vähentää työnantajan maksaman työnantajan sosiaaliturvamaksun, pakollisen työeläkemaksun, tapaturmavakuutusmaksun, työttömyysvakuutusmaksun ja ryhmähenkivakuutusmaksun. Verovelvollinen voi myös vähentää ennakoperintärekisteriin merkitylle veronalaista toimintaa harjoittavalle maksetusta työkorvauksesta 40 prosenttia. Lisäksi verovelvollinen voi vähentää tavanomaisesta kotitalous-, hoiva- ja hoitotyöstä yleishyödylliselle yhteisölle maksetusta työkorvauksesta 40 prosenttia. Valtion tuloverosta tehtävän kotitalousvähennyksen enimmäismäärä on 5 000 markkaa vuodessa. Puolisosta vähennys myönnetään sille puolisolalle, jonka valtion tulovero on verosta tehtävien vähennysten jälkeen suurempi.

Kotitalousvähennys myönnetään lopullisessa verotuksessa. Vähennys voidaan ottaa huomioon myös ennakoperinnässä esimerkiksi ennakonpidätyksen alennuksena, jos vähennykseen oikeuttavia kustannuksia on vähintään 2 000 markkaa.

Kotitalousvähennyksen vaikutuksista saa tilastotietoja vasta verotuksen toimittamisen

jälkeen. Vuodelta 1997 toimitetussa verotuksessa kotitalousvähennyksen perusteella vähennystä myönnettiin kolmen kuukauden ajalta 4 610 kotitaloudelle yhteensä 3,9 miljoonaa markkaa. Vuoden 1998 verotuksesta syyskuun alussa 1999 saatujen ennakkotietojen mukaan kotitalousvähennys on myönnetty yli 16 000 kotitaloudelle, kaikkiaan yli 35 miljoonaa markkaa. Myönnetty vähennys on ollut keskimäärin noin 2 100 markkaa kotitaloutta kohti.

Työministeriön ja valtiovarainministeriön toimeksiannosta Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes tutki keväällä 1999 kotityön tukikokeilujen vaikutuksia työllisyyteen, palvelujen kysyntään ja järjestelmien hallintoon. Tietoja saatiin työministeriön ja verohallinnon rekistereistä. Lisäksi tehtiin kyselytutkimus molempien mallien alueella toimiville yrityksille sekä helsinkiläisille ja tampereläisille kotitalouksille (Kotityön tukikokeilun alkuvaiheet Suomessa, Työhallinnon julkaisu Nro 230).

Paavo Lipposen II hallituksen hallitusohjelmassa todetaan, että kotitalouksien teettämän työn tukikokeiluja jatketaan ja kokeilun perusteella tehdään päätös toimivan mallin ulottamisesta koko maahan. Koska erityisesti verovähennysmallista ei ole vielä saatavissa riittäviä tietoja, ehdotetaan, että molempia tukikokeiluja jatketaan vielä vuodella.

Verovähennystä koskevaa kokeilua ehdotetaan jatkettavaksi vuodella vuoden 2000 loppuun (12 §). Jos kotitalous teettää vähennykseen oikeuttavan työn kokeilujakson lopussa, voi käydä, ettei vähennykseen oikeuttavia kustannuksia ole ehditty maksaa ennen vuoden 2000 loppua. Tämän vuoksi ehdotetaan, että vähennyksen voisi saada myös niiden kustannusten perusteella, jotka maksetaan kokeilujakson päättymisen jälkeen, jos työ on tehty ennen kokeilujakson loppua (10 §).

2. Taloudelliset vaikutukset

Itä- ja Länsi-Suomen lääneissä tuki myönnetään kotitaloustyön väliaikaisesta tukijärjestelmästä annetun lain perusteella kotitaloustyötä tekeväälle yritykselle. Tuen myöntää työvoima- ja elinkeinokeskus. Tukea on myönnetty vuoden 1997 lokakuun alusta vuoden 1999 toukokuun loppuun kaikkiaan vajaat 21 miljoonaa markkaa. Verotuksesta saatujen alustavien tietojen perusteella voidaan todeta, että verotukea on käytetty laajemmin kuin väestöpohjaltaan suurin piirtein yhtä suuressa yritystukikokeilussa. Jos verotuen käyttö edelleen laajenee, voidaan verotuen karkeaksi määräksi arvioida 50–70 miljoonaa markkaa vuonna 2000.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä.

4. Riippuvuus muista esityksistä

Tämän esityksen lisäksi annetaan Eduskunnalle esitys laiksi kotitaloustyön väliaikaisen tukijärjestelmän jatkamisesta vuodelta. Tarkoituksena on, että esitykset käsiteltäisiin eduskunnassa yhtä aikaa ja että lait tulisivat voimaan samanaikaisesti.

Esitys liittyy valtion vuoden 2000 talousarvioesitykseen.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 2000 alusta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kotitaloustyön väliaikaisesta verotuesta annetun lain 10 ja 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kotitaloustyön väliaikaisesta verotuesta 24 päivänä heinäkuuta 1997 annetun lain (728/1997) 12 §:n 1 momentti ja

lisätään 10 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

10 §

Kotitalousvähennyksen myöntäminen

—————
Kotitalousvähennys myönnetään myös lain voimassaoloajan päättymisen jälkeen seuraavana vuonna maksettujen kustannusten perusteella siltä osin kuin kotitalousvähennykseen oikeuttava työ on tehty lain voimassaoloaikana. Vähennys tehdään lain voimassaoloajan viimeiseltä vuodelta toimitettavassa verotuksessa.

12 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä loka-kuuta 1997. Lakia sovelletaan vuosilta 1997-2000 toimitettavissa verotuksissa.

—————
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta .

—————
Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

Laki

kotitaloustyön väliaikaisesta verotuesta annetun lain 10 ja 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kotitaloustyön väliaikaisesta verotuesta 24 päivänä heinäkuuta 1997 annetun lain
 (728/1997) 12 §:n 1 momentti ja
lisätään 10 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

Kotitalousvähennyksen myöntäminen

Kotitalousvähennys myönnetään myös lain voimassaoloajan päättymisen jälkeen seuraavana vuonna maksettujen kustannusten perusteella siltä osin kuin kotitalousvähennykseen oikeuttava työ on tehty lain voimassaoloaikana. Vähennys tehdään lain voimassaoloajan viimeiseltä vuodelta toimitettavassa verotuksessa.

12 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 1997. Lakia sovelletaan vuosilta 1997—1999 toimitettavissa verotuksissa.

12 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 1997. Lakia sovelletaan vuosilta 1997—2000 toimitettavissa verotuksissa.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta .*
